

BERGWANDELING IN HET NATUURGEBIED „BUNDERBOS”

ter gelegenheid van het 75-jarig jubileum van Staatsbosbeheer op 24, 25 en 26 mei

Hebt U deze wandeling als doel van uw uitstapje gekozen, dan hebt U een goede keus gedaan, immers zij wijkt in alle opzichten af van wandelingen die elders in het land kunnen worden gemaakt.

Na afloop zult U vaststellen, dat de tocht niet voor niets als een bergwandeling werd aangekondigd. De route is namelijk uitgezet in een zéér geaccidenteerd terrein met voor Nederlandse begrippen grote hoogteverschillen van 40 tot 60 meter. Alvorens de routebeschrijving te geven, stellen wij het gebied eerst aan U voor. Het staatsnatuurreservaat „Bunderbos c.a.” omvat veel meer dan alleen het eigenlijke Bunderbos. In feite is het één langgerekt hellingbos, dat zich van zuid naar noord over een lengte van ongeveer 5 kilometer op de oostelijke Maasdaloever uitstrekt op het grondgebied van vier gemeenten, te weten Bunde, Geulle, Elsloo en Ulestraten. Op sommige plaatsen komen uiterst steile hellingen voor, waarbij het hoogteverschil tussen de voet van de helling en het plateau ongeveer 60 meter bedraagt. Deze bosgordel is samengesteld uit een aantal boscomplexen, van zuid naar noord geheten: Bunderbos, Geullerbos, Armenbos, de bossen van de gemeente Geulle en de Elsloobossen met hun onderdelen „Lage Bos” en „Hoge Bos”.

In de rand van het plateau uitgeslepen erosiedalen verhogen het geaccidenteerde karakter van dit natuurgebied, dat zowel in landschappelijk als in natuurwetenschappelijk opzicht tot de belangrijkste van ons land gerekend mag worden. In de hellingen komen vele bronnen (vroeger in de volksmond „rinnen” of „sprunken” genoemd) voor waarvan sommige kalkrijk, andere daarentegen zuur bodemwater via talrijke beekjes naar de Maas afvoeren.

Bovendien zijn plaatselijk kwelzônes aanwezig, die

samen met de variatie in reliëf en samenstelling van de ondergrond zorgen voor een rijke verscheidenheid aan milieutypen. Hierin komen niet alleen uiteenlopende levensgemeenschappen maar ook een opmerkelijk groot aantal voor ons land uiterst zeldzame planten en dieren voor.

Bron- en beekbegeleidende plantengezelschappen worden er in vele variaties en mengingen aangetroffen. In deze „bronnetjesbossen” groeien vele merkwaardige plantesoorten zoals b.v. de Reuzenpaardestaart, het Goudveil, het Grote Springzaad, Hangende Zegge (tot nu toe hier de enige vindplaats in ons land), Gele Anemoon, Gele Zegge, Daslook, Bittere Veldkers, e.a.

Naast de floristische rijkdom is het gehele bosgebied ook van grote faunistische waarde. Van de grotere diersoorten komen voor - al zullen wij die op onze wandelingen waarschijnlijk wel niet ontmoeten - Das, Vos, Hermelijn, Wezel, Eekhoorn, Mol, Haas en Konijn. De vogelstand is bijzonder rijk. Ruim 80 verschillende vogelsoorten zijn er waargenomen. Op het gebied van de kruipende dieren is het bos alom bekend door het aanwezig zijn van een aantal zeer zeldzame soorten zoals de Gevlekte Landsalamanden en Alpenwatersalamander.

De boshelling wordt doorsneden door de spoorlijn van Maastricht naar Roermond. Bij het noemen van deze spoorlijn is het goed te wijzen op de bijzondere maatregelen, die genomen moeten worden in verband met het gevaar van onderspoeling van de spoorlijn door het vele bron- en kwelwater dat van de hogere delen afvloeit.

Men herinnert zich bij de Nederlandse Spoorwegen nog goed de catastrofe van 25 september 1892 toen de spoorlijn over een lengte van 85 meter weg-schoof, kort nadat een trein naar Roermond gepasseerd was. Verscheidene tunnels voeren momenteel het bron- en kwelwater onder de spoorlijn door naar het lager gelegen Maasdal.

Routebeschrijving

Door een van deze tunnels, even achter het Marktpllein te Hulsen gelegen, trekken wij ons wandelgebied in. In de bossen van de gemeente Geulle - die naar wij hopen eerstdaags ook in het natuurreservaat „Bunderbos c.a.” kunnen worden opgenomen - gaan wij namelijk onze jubileumwandeling houden. Fraaie uitzichten over het Maasdal tot ver in België zullen de beloning vormen voor onze klim- en trimpertijen. Bij helder weer zijn o.a. de stortbergen van de kolenmijnen van Winterslag in de Belgische Kempen duidelijk waarneembaar. Nadat we onder de spoorlijn door zijn gewandeld volgt al direct een prettige confrontatie met de watermolen van Hulsen (vroeger een korenmolen) met de daarachter gelegen inmiddels geheel verlandende molenvijver. Een smal voetpad dat ons dwingt in de „ganzepas” te lopen, voert ons langs de vijver een beukenbos in. Geleidelijk omhoog gaand beklimmen we de Sniijdersberg. De „Welput” vóór pension Penders - een vroegere zeer diepe waterput met kettingemmers - vraagt om een herinneringsfoto. Het is een overblijfsel van een der drie waterputten die omstreeks 1870 in de gehuchten Sniijdersberg, Hussenberg en Moorveld werden gegraven om de bewoners te ontlasten van het dagelijks waterhalen met de „jook”, „draagstek” of „reip” aan de „sprunk” of „rin” (bron).

De Sniijdersberg biedt ons bij helder weer een heerlijk vergezicht over de Maasvallei met het lijnrechte Julianakanaal en de door het dal kronkelende Maas en de talrijke populieren (Geulle was het land van de klompenmakers uit het populierenhout). Op deze „berg” staat ook het huis waar destijds het schrijversechtpaar Felix Rutten en Marie Koenen zijn romans, verhalen en legenden over Limburg schreef.

Een pitoresk voetpad, genaamd „Steegske” met aan weerszijden meidoornhagen, die de hoog- en laagstamboomgaarden van dit pad scheiden, brengt ons naar de buurtschap Slingerberg. Na het oversteken van de Slingerbergweg wandelen we over een echte

landweg met karrespoor naar ons tweede uitzichtspunt, de Laakberg.

In de verte trekken de dikke bollen Maretakken die in de hoge peppels zitten onze aandacht. In de diepte ligt het „Hoge Bos”, een gebied van archeologische betekenis. De gebrs. Beckers - amateurarcheologen - vonden daar o.a. de resten van een Romeinse nederzetting met veel gebruiksvoorwerpen. U bent hier namelijk in een oeroud land. Vermoed geworden tippelaars kunnen even voorbij ons tweede uitzichtspunt via een trappenpad de wandeling wat bekorten. De moedigen echter blijven het voetpad volgen tot aan de spoorlijn, waar ze terecht komen in een luilekkerland voor botanici een bronnen- en bekengebied waar de Reuzenpaardestaart domineert en waar het zeldzame Goudveil massaal op de oevers van het snel vlietende beekje groeit. Terugwandeland in zuidelijke richting krijgen we gelegenhied bij het viaduct in een klein café - café Janssen - wat te rusten en te drinken. Voor vele wandelaars zal deze pauze welkom zijn want direct na de rust volgt een flinke trimtocht naar boven, de Pastoorsberg op. Knotlinden markeren het smalle bergpad.

Deze uitzichtsberg biedt ons voor de derde en laatste maal de kans het mooie Limburgse land van de Maasvallei te overzien. Nog enkele honderden meters en we staan weer op de Sniijdersberg.

Een steil pad dat halverwege gekruisd wordt door de rijweg brengt ons tenslotte weer in het beukenbos bij de molenvijver en de watermolen en dan moeten we nog maar enkele honderden meters afleggen om weer bij ons beginpunt te arriveren, café „Harmoniezaal” - M. L. M. Florax-Klinkers, Hulserstraat 77, Geulle, tel. 04461-1596.

Het Staatsbosbeheer wenst alle deelnemers
EEN FIJNE TOCHT!